

2020 EYLÜL

TÜRKİYE İMSAD AYLIK SEKTÖR RAPORU

YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ❑ İnşaat sektörü 2020 yılının ilk 7 ayında 49 milyar TL yeni kredi kullandı.
- ❑ Konut kredileri yılın ilk 7 ayında 77 milyar TL genişledi.
- ❑ Kredi genişlemelerinin inşaat sektörüne desteği yılsonuna kadar sürecek.
- ❑ İnşaat sektörü güven endeksi eylül ayında bir önceki aya göre 4,0 puan azaldı.
- ❑ Mevcut inşaat işleri endeksi eylül ayında bir önceki aya göre 2,7 puan düştü.
- ❑ Yeni alınan inşaat işleri endeksi eylül ayında bir önceki aya göre 0,1 puan geriledi.
- ❑ 2020 Ağustos ayında konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 54,2 arttı.
- ❑ 2020 Ağustos ayında 170.408 konut satıldı ve bir önceki aya göre yavaşladı.
- ❑ 2020 Ağustos ayında birinci el konut satışları 2019 Ağustos ayına göre yüzde 28,3 yükseldi.
- ❑ 2020 Ağustos ayında ipotekli konut satışları 76.019 adet oldu.
- ❑ 2020 Ağustos ayında ipotekli konut satışları yavaşladı.
- ❑ 2020 ağustos ayı itibarıyla markalı yeni konutlar fiyat endeksi yıllık yüzde 7,42 arttı.
- ❑ Markalı konutların stokları yaz aylarında yüzde 33,2 eridi.
- ❑ 2020 Temmuz ayı inşaat malzemesi sanayi üretimi 2019 Temmuz ayına göre yüzde 7,0 arttı.
- ❑ 2020 Temmuz ayı inşaat malzemesi ihracatı 2019 Temmuz ayına göre yüzde 1,2 düştü.
- ❑ 2020 Temmuz ayı inşaat malzemesi ithalatı 2019 Temmuz ayına göre yüzde 14,6 geriledi.
- ❑ 2021 yılında Türkiye ekonomisi büyüme hedefi yüzde 5,8.
- ❑ TÜFE 2020 yılsonu beklentisi yüzde 10,5.
- ❑ Yeni ekonomi programında 2021 yılı dolar kuru beklentisi 7,68 TL.
- ❑ T.C. Merkez Bankası sıkılaştırma adımlarını artırıyor. Politika faizi yüzde 10,25'e yükseldi.
- ❑ Türkiye'nin kredi takas risk primi CDS 559 puan.
- ❑ Türk Lirası sepet kuru 8,5 seviyesine ulaştı.
- ❑ Küresel sanayi PMI 51,8 puan ile büyüme bölgesine geçti.
- ❑ Dünya ekonomisinde 2020 yılına ilişkin daralma beklentileri yüzde 4,0'e düşüyor.
- ❑ ABD başkanlık seçimleri yaklaşırken ABD dolarında belirsizlik sürüyor.
- ❑ Euro-dolar paritesi Avrupalı yetkililerin açıklamalarıyla 1,20'den geri döndü.
- ❑ ABD'de inşaat harcamaları 2020 Temmuz ayında 1,36 trilyon dolar oldu.
- ❑ ABD'de yeni konut satışları Ağustos ayında 1,0 milyonu aşarak rekor kırdı.
- ❑ AB inşaat harcamaları 2020 Temmuz ayında yüzde 3,8 daraldı.
- ❑ Euro Bölgesi inşaat malzemeleri fiyatları Eylül ayında dalgalanma gösterdi.

EXECUTIVE SUMMARY

- ❑ Construction sector credit outstanding expanded 49 billion TL since beginning of the year.
- ❑ Mortgage credits increased 77 billion TL between January-July periods.
- ❑ Credit facilities support construction sector.
- ❑ Construction sector confidence index decreased 4,0 point in September of 2020.
- ❑ Existing construction activities index dropped 2,7 point in September of 2020.
- ❑ New construction orders index narrowed 0,1 point in September of 2020.
- ❑ Total house sales increased 54,2 percent in August of 2020.
- ❑ 170.408 houses have been sold in August.
- ❑ New houses sales expanded 28,3 percent in August of 2020.
- ❑ Mortgaged sales of House realised as 76.019 units in August of 2020 and slowdown.
- ❑ New home prices index increased 7,42 at annual terms in the end of August.
- ❑ New home stock absorption rate realised 33,2 percent between June-august period.
- ❑ Construction materials production increased 7,0 percent in July of 2020.
- ❑ Construction materials export decreased 1,2 percent in July of 2020.
- ❑ Construction materials import narrowed 14,6 percent in July of 2020.
- ❑ New Economic Programme aims 5,8 economic growth for 2021.
- ❑ According to the new economic programme CPI would be 10,5 in the end of the 2020.
- ❑ New economic programme predicts average dollar TL parity as 7,68 for 2021.
- ❑ Turkey's Central Bank to tighten liquidity and hiked policy rate 200 base point.
- ❑ Turkey's CDS 559 point and still very high.
- ❑ TL currency basket over passed the 8,5 level in September.
- ❑ Global manufacturing PMI is 51,8 point and passed through the growth area.
- ❑ World economy narrowing expectations dropped to the 4,0 percent level for 2020.
- ❑ US construction expenditures stagnated in July of 2020.
- ❑ EU construction expenditures declined 3,8 percent in July of 2020.
- ❑ Construction materials prices fluctuated in September of 2020.

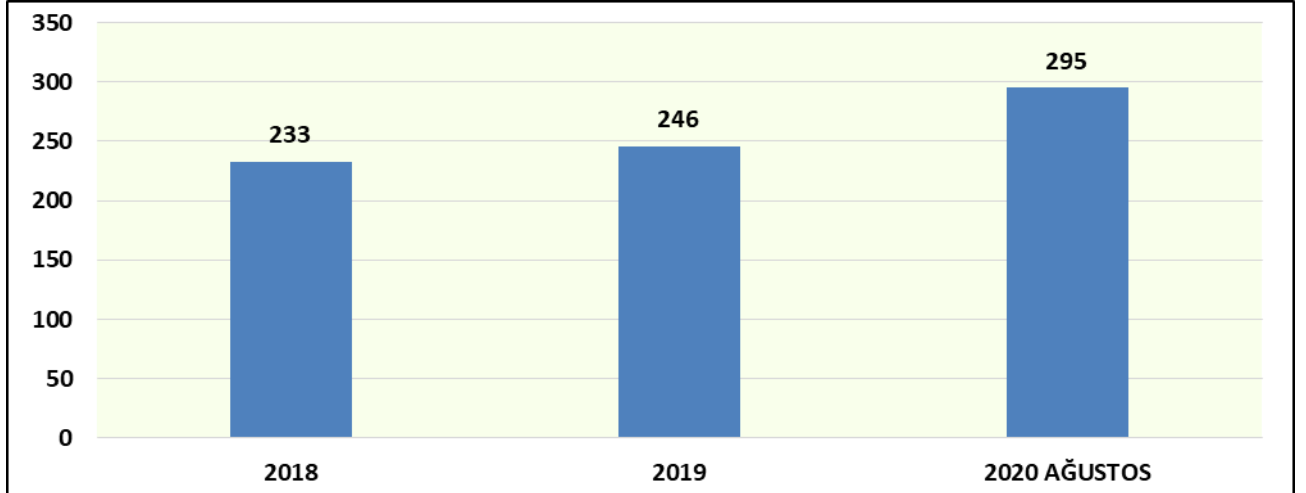
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

Kredi Genişlemesi İnşaat Sektörünü Destekliyor

İnşaat sektörü 2018 yılının üçüncü çeyrek döneminden itibaren 8 çeyrek dönem üst üste küçülmüştür. Sektördeki küçülmenin önemli bir nedeni müteahhitlik sektöründe 2018 finansal şoku sonrası bozulan mali yapılarıdır. Buna bağlı olarak inşaat sektöründeki faaliyetler zayıflamıştır. Müteahhitlik sektörü yeni kredilere erişimde zorlanmıştır. Ancak Covid-19 salgını sonrası kredi hacminde yaşanan genişleme inşaat sektörünü ve müteahhitlik kesimini de desteklemiştir.

İnşaat sektörünün 2019 yılında yurtiçinden yeni kredi kullanımı 13 milyar TL olmuş ve toplam kredi stoku 246 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. İnşaat sektörü ayrıca 2019 yılında bazı kredilerini yeniden yapılandırmıştır. 2020 yılında ise uygulanan destek kredilerinden inşaat sektörü de önemli ölçüde yararlanmıştır. İnşaat sektörü çok düşük faizler ile ağustos ayı sonuna kadar yeni yılda toplam 49 milyar TL yeni kredi kullanmıştır. Yeni kredi kullanımları inşaat sektörü ve müteahhitlik kesimini mali açıdan önemli ölçüde rahatlatmıştır. Buna bağlı olarak faaliyetler de canlanmış ve mevcut işlere hızlı bir geri dönüş yaşanmıştır. Kredi genişlemesinin olumlu etkisi yılsonuna kadar sürecektir.

Şekil.1 İnşaat Sektöründe Yurtiçinden Kullanılan Krediler Milyar TL

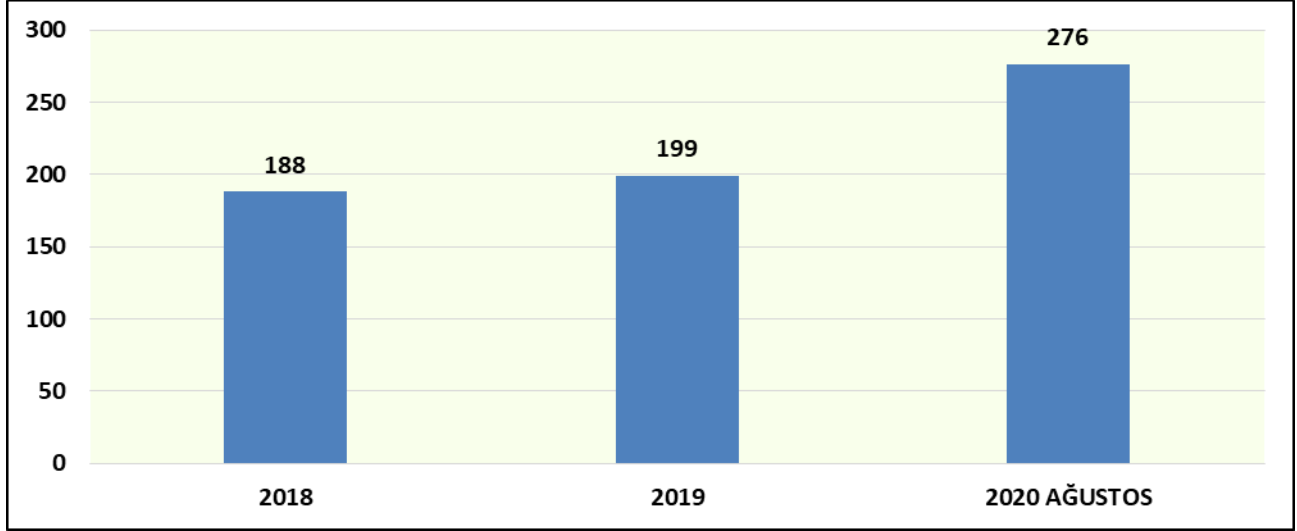
Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Bireysel Konut Kredilerindeki Genişleme De İnşaat Sektörüne Destek Veriyor

İnşaat sektörünün en geniş alanını konut sektörü inşaatları oluşturmaktadır. Konut sektöründe yeni konut ihtiyacı yüksek olmakla birlikte fiili konut talebini konut kredileri olanakları ve konut kredi faiz oranları belirlemektedir. 2018 yılında yaşanan finansal şokun ardından konut kredisi faiz oranları bir dönem aylık yüzde 2,0'yi de aşmıştır. 2019 yılının önemi bir bölümünde konut kredisi faiz oranları yine yüksek kalmıştır. Bu nedenle konut kredileri stoku 2018 yılında gerilemiş 2019 yılında ise 11 milyar TL artış göstermiştir. Konut kredilerindeki bu zayıflama konut talebini ve yeni konut başlangıçlarını olumsuz etkilemiştir. İnşaat sektörü ve müteahhitlik sektörü de 2018 ve 2019 yılında bu gelişmelerden yine olumsuz etki görmüştür.

2020 yılında yaşanan Covid-19 salgını sonrası açıklanan destek kredileri içinde konut kredileri de yer almıştır. Özellikle kamu bankalarının aylık yüzde 0,64 faiz ile kullandığı konut kredileri yüksek talep görmüştür. Buna bağlı olarak 2019 yılı ağustos ayı sonu itibarıyla konut kredisi stoku yüzde 38,7 genişlemiş ve 77 milyar TL artmıştır. Konut kredilerindeki bu genişleme birinci ve ikinci el konut satışlarında da önemli artışa yol açmıştır. Konut kredilerindeki genişleme ile birinci el konut satışlarında yaşanan artış sonucu müteahhitlik kesimi de önemli bir nakit girişi yaşamış ve mali açıdan kısmen rahatlamıştır. Bu etki muhtemelen yılsonuna kadar devam edecektir.

Şekil.2 Bireysel Konut Kredileri Milyar TL

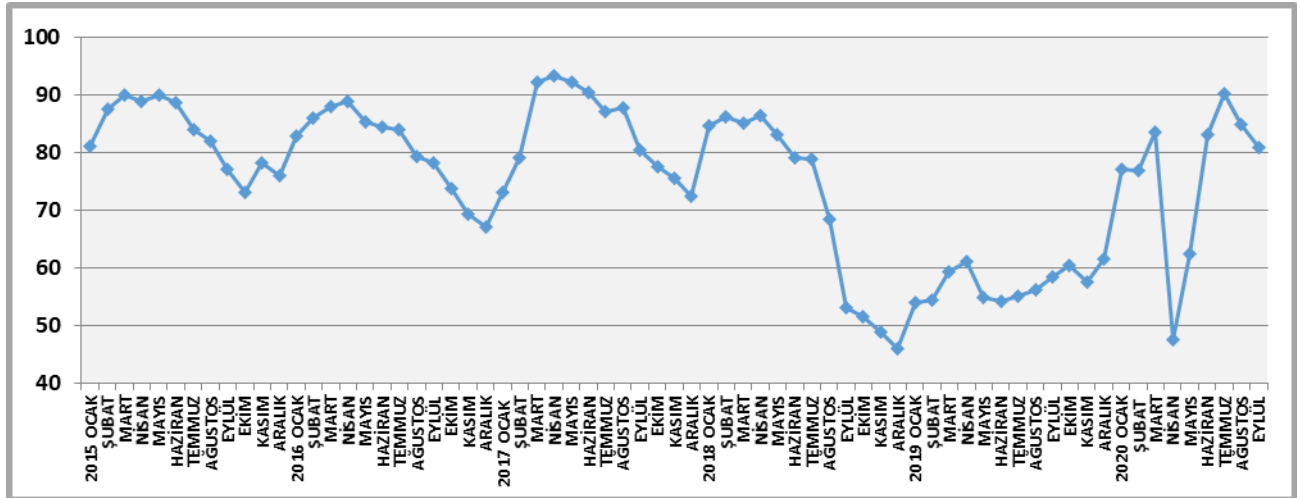

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

İnşaat Sektörü Güven Endeksi 2020 Eylül Ayında 4,0 Puan Geriledi

İnşaat sektörü güven endeksi temmuz ayında Covid-19 salgını öncesindeki güven seviyesini önemli ölçüde aşmıştı. Mayıs ayından itibaren toparlanmaya başlayan güven endeksi işlere geri dönüş ile özellikle haziran ve temmuz aylarında önemli bir artış göstermişti. Ağustos ve eylül aylarında ise güven endeksi düşüş göstermektedir. Güven endeksi ağustos ayındaki 5,2 puan düşüş ardından eylül ayında da bir önceki aya göre 4,0 puan gerilemiştir. Güven endeksindeki gerileme inşaat sektörü dinamiklerinden çok döviz kurları ve faiz artışları başta olmak üzere mevcut finansal kırılganlıklardan kaynaklanmaktadır.

Şekil.3– İnşaat Sektörü Güven Endeksi (2010=100)

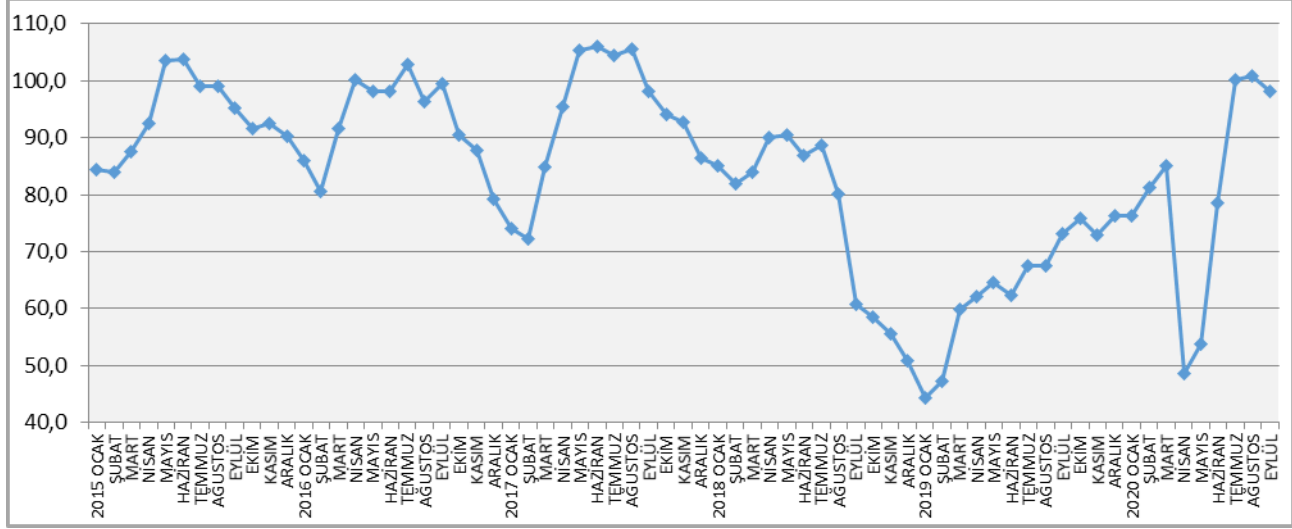

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi 2020 Eylül Ayında 2,7 Puan Geriledi

İşlere büyük ölçüde geri dönülmesi ile inşaat sektöründe mevcut işler seviyesi yaz aylarında hızlı bir artış göstermiş ve Covid-19 öncesi dönemin üzerine çıkmıştır. Eylül ayında ise mevcut işler seviyesi bir önceki aya göre 2,7 puan gerilemiştir. Mevcut işler eylül ayında yüksek seviyesinde durağanlaşmaya başlamıştır. İnşaat sektörü Covid-19 salgın dönemi öncesi mevcut devam eden işlerine büyük ölçüde geri dönmüştür. İnşaat sektörü kredi genişlemesinin sağladığı destek ile mevcut işlerini hızlandırmıştır. Ayrıca yeni başlayan işler de bulunmaktadır. Böylece eylül ayı mevcut işler seviyesi Covid-19 öncesi mevcut işler seviyesinin önemli ölçüde üzerinde gerçekleşmiştir.

Şekil.4 – Son Üç Ay İnşaat Faaliyetleri Endeksi (2010=100)

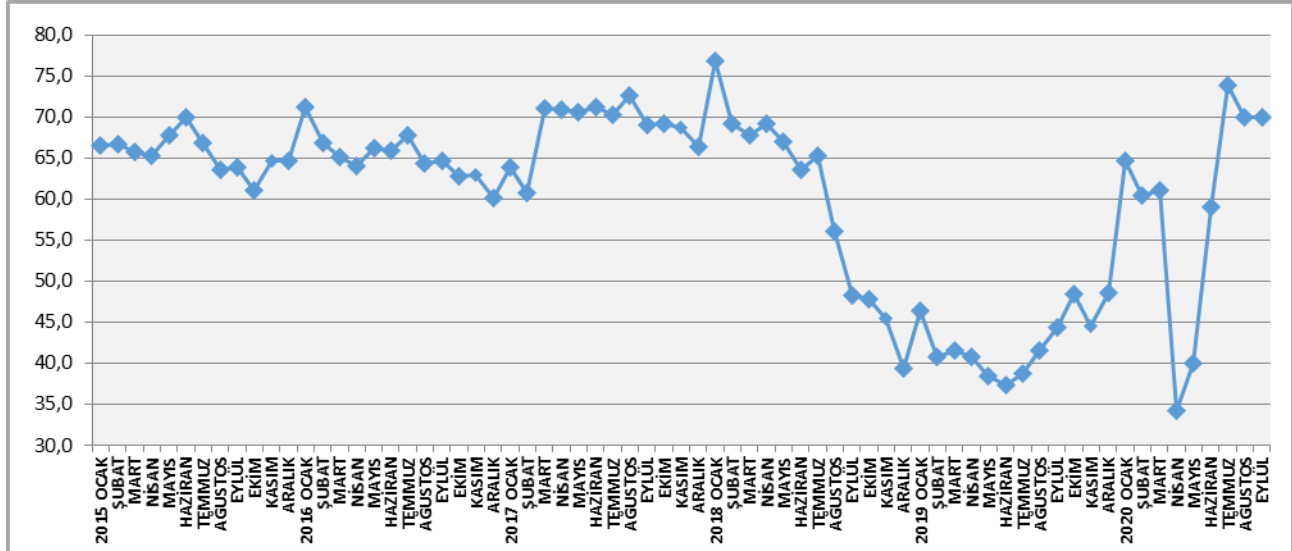

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Alınan İnşaat İşleri Seviyesi 2020 Eylül Ayında Durağan Kaldı

İnşaat sektöründe alınan yeni iş siparişleri eylül ayında bir önceki aya göre 0,1 puan gerilemiştir. Sektörde mevcut işlere geri dönüş kadar yeni iş siparişleri de haziran ve temmuz aylarında önemli bir artış göstermişti. Ağustos ve eylül aylarında ise yeni alınan iş siparişlerinde doygunluk yaşanmaya başlanmıştır. Buna rağmen yeni alınan işler seviyesi covid-19 öncesi seviyenin oldukça üstündedir.

Şekil.5– Yeni Alınan İnşaat İşleri Endeksi 2010=100

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konut Satışları 2020 Ağustos Ayında Yüzde 54,2 Arttı

2020 Ağustos ayında konut satışları bir önceki yılın ağustos ayına göre yüzde 54,2 artış göstermiştir. Ağustos ayında 170.408 adet konut satışı gerçekleşmiştir. Ağustos ayında hem iktisadi ve sosyal hayata geri dönüş hem de düşük faiz oranlı konut kredisi kampanyaları konut satışlarına yüksek artış getirmiştir. Böylece yılın ilk 8 ayında satılan konut sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 42,6 artarak 1.024.534 olmuştur. Eylül ayından itibaren ise konut kredisi faiz oranlarındaki artış nedeniyle konut satışlarının yavaşlaması beklenmektedir.

Tablo.1- Aylık Konut Satışları

DÖNEM	2016	2017	2018	2019	2020
OCAK	84.556	95.389	97.019	72.937	113.615
ŞUBAT	101.703	101.468	95.953	78.450	118.753
MART	117.205	128.923	110.905	105.046	108.670
NİSAN	106.348	114.446	103.087	96.071	42.783
MAYIS	114.800	116.558	119.655	91.937	50.936
HAZİRAN	106.187	97.579	119.413	61.355	190.012
TEMMUZ	81.343	115.869	123.878	102.236	229.357
AĞUSTOS	114.751	120.918	105.154	110.538	170.408
EYLÜL	108.918	140.298	127.327	146.903	
EKİM	130.274	122.882	146.536	142.810	
KASIM	132.665	122.732	89.626	138.372	
ARALIK	142.713	132.972	136.845	202.074	
TOPLAM	1.341.463	1.409.314	1.375.398	1.348.729	

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İkinci El Konut Satışları 2020 Ağustos Ayında Yüzde 69,5 Yükseldi

Türkiye genelinde ikinci el konut satışları 2020 yılı ağustos ayında geçen yılın ağustos ayına göre yüzde 69,5 artarak 118.285 adet olarak gerçekleşmiştir. Birinci el konut satışları ise yüzde 28,3 artarak 52.123 olmuştur. Ağustos ayında ikinci el konutta yüksek satışlar adetleri devam etmiştir. Ancak ağustos ayı ikinci el konut satışları haziran ve temmuz ayı satışlarının altında kalmıştır. Önümüzdeki aylarda ikinci el konut satışları artan konut kredisi faiz oranları nedeniyle yavaşlayacaktır.

Tablo.2- Konut Satışlarının Dağılımı

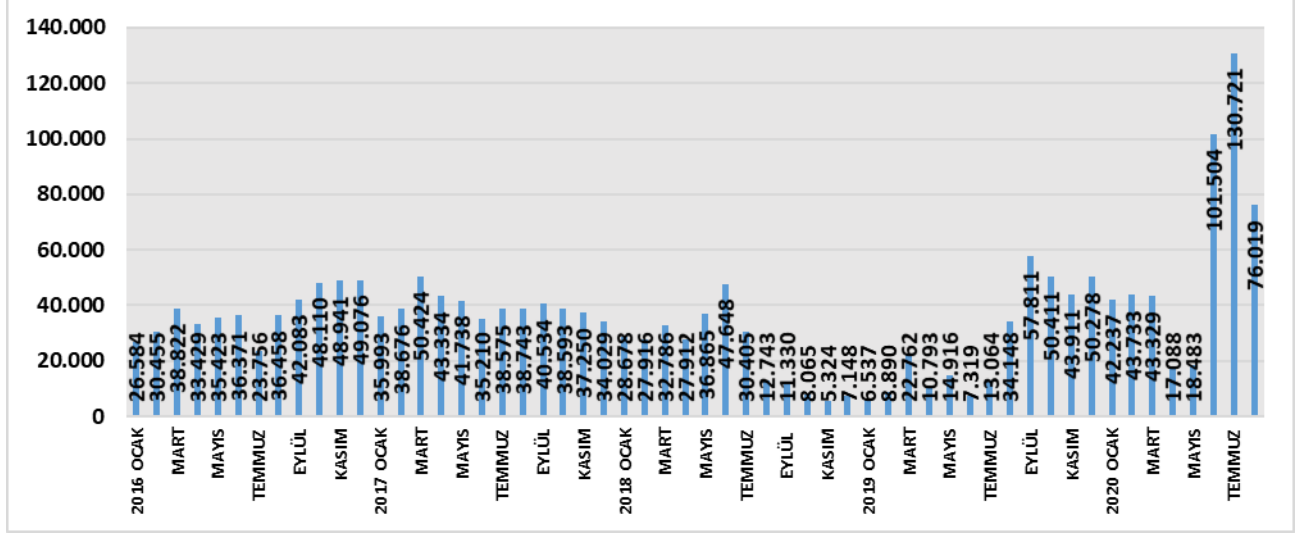
DÖNEM	2018		2019		2020	
	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El	İlk El	İkinci El
OCAK	44.363	52.656	31.048	41.889	36.040	77.575
ŞUBAT	43.713	52.240	32.648	45.802	37.303	81.450
MART	50.701	60.204	44.163	60.883	34.089	74.581
NİSAN	47.534	55.553	33.443	50.960	14.848	27.935
MAYIS	55.502	64.153	37.246	54.691	16.860	34.076
HAZİRAN	57.064	62.349	23.265	38.090	58.632	131.380
TEMMUZ	57.617	66.261	38.931	63.305	67.937	161.420
AĞUSTOS	49.362	55.792	40.634	69.904	52.123	118.285
EYLÜL	54.712	61.285	51.393	95.510		
EKİM	74.815	71.721	50.181	92.629		
KASIM	40.821	48.805	48.909	89.463		
ARALIK	69.861	66.984	75.480	126.594		
TOPLAM	651.572	723.836	511.682	837.047		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İpotekli Konut Satışları Yavaşladı; Ağustos Ayı Satışı 76.019

Türkiye genelinde konut satışlarında banka kredileri ile yapılan satışlar veya bir başka deyimle ipotekli satışlar önemli rol oynamaktadır. Temmuz ayında ipotekli konut satışları en yüksek aylık seviyesinde gerçekleşmiş ve 130.721 adet ipotekli konut satışı olmuştur. Ağustos ayında ise ipotekli satışlar yavaşlamış, haziran ve temmuz ayı ipotekli satışlarının altında kalmıştır. 24.274 adet birinci el konut satışı ve 51.745 adet ikinci el konut satışı ipotekli olarak gerçekleşmiştir.

Şekil.6 İpotekli Konut Satışları Adet

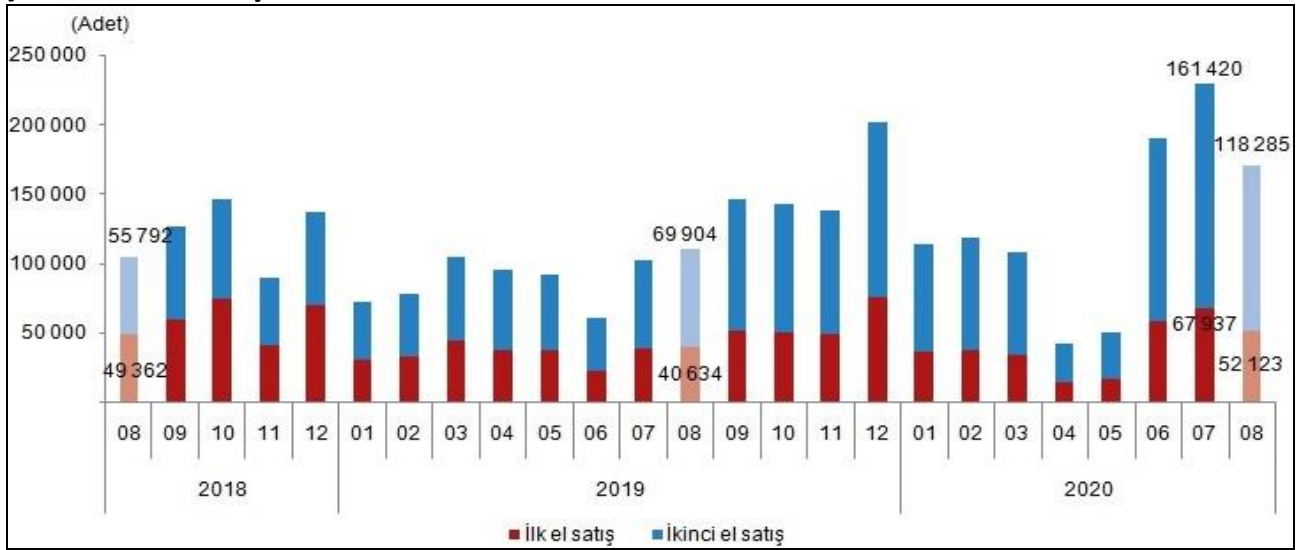

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2020 Ağustos Ayında Yeni Konut Satışları Yüzde 28,3 Arttı

2020 yılı ağustos ayında yeni konut satışları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 28,3 artarak 52.123 adet olarak gerçekleşmiştir. Ağustos ayında da uygulamadaki düşük faizli konut kredisi kampanyaları ilk el konut satışlarını desteklemiştir. Ancak ağustos ayı satışları haziran ve temmuz ayı ilk el satışlarının altında kalmıştır. Buna rağmen bu yılın ilk 8 ayında ilk el konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11,2 artarak 317.832 adet olmuştur. Konut kredi faiz oranlarındaki artış ile önümüzdeki aylarda ilk el konut satışları yavaşlama eğilimi içinde olacaktır.

Şekil.7 Yeni Konut Satışları Adet

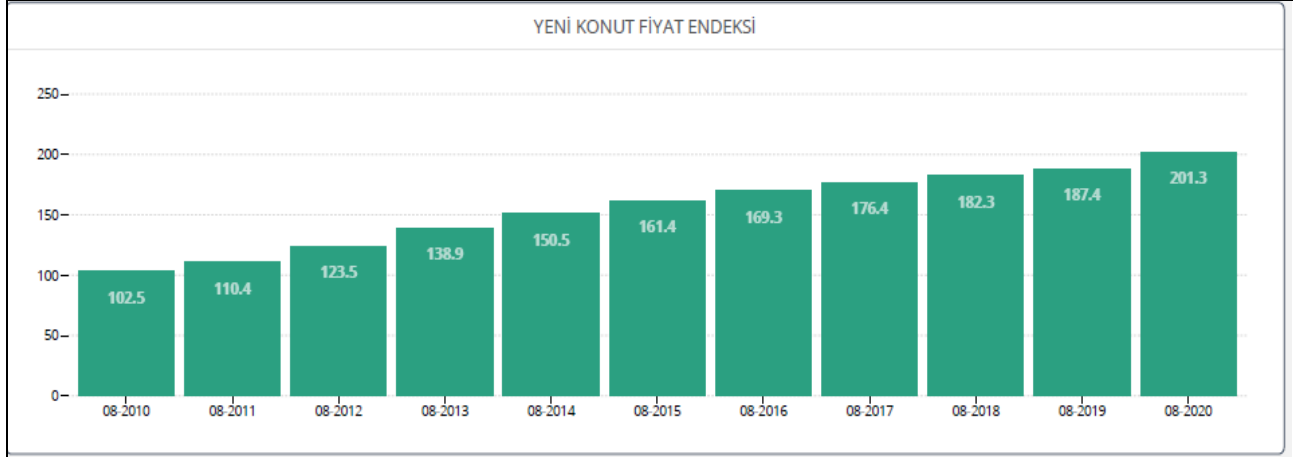
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Markalı Yeni Konut Fiyatları Yıllık Yüzde 7,42 Arttı

Birinci ve ikinci el konut satışları yaz aylarında sıçrama göstermiştir. Haziran-ağustos döneminde 177.692 adet ilk el konut satılmıştır. Geçen yılın aynı döneminde satılan ilk el konut sayısı 102.830 adet olmuştur. İlk el konut satışlarındaki bu artış hem markalı konutlarda hem de diğer ilk el konutlarda gerçekleşmiştir. Konut satışlarındaki artış konut fiyatlarında da artışlara yol açmıştır. Bununla birlikte markalı konutların ilk el satış fiyatları artış sınırlı kalmıştır. GYODER-REIDIN yeni konut fiyatları endeksi ağustos ayı verilerine göre markalı konutlarda yıllık fiyat artışı yüzde 7,42 ve ağustos ayında bir önceki aya göre artış yüzde 0,7 olarak gerçekleşmiştir. Markalı konutların satış kampanyaları satış fiyatlarındaki artışı sınırlı tutmaya devam etmiştir.

Şekil.8 Yeni Konut Fiyat Endeksi

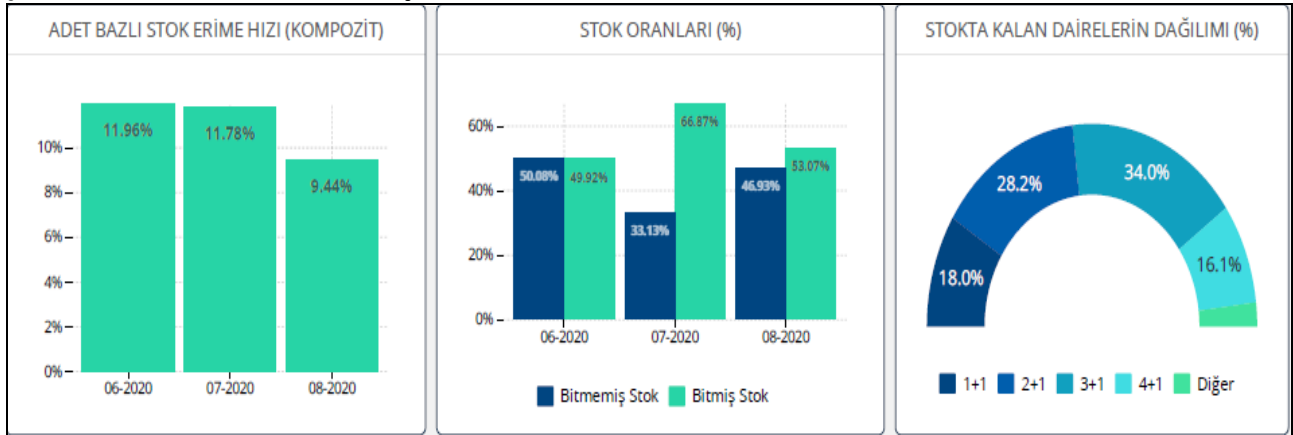

Kaynak: GYODER-REIDIN Yeni Konut Fiyat Endeksi

Markalı Konut Stokları Üç Ayda Yüzde 33,2 Eridi

Birinci el konutlardaki yüksek artışlar markalı konutlardaki satışları da olumlu etkilemiştir. Covid-19 salgını etkileri ile mücadele kapsamında uygulanan konut kredileri kampanyaları ve düşük kredi faizleri markalı konutlarda satışları ve stok erime hızlarını önemli ölçüde artırmıştır. 2019 yılında aylık ortalama yüzde 4 oranında gerçekleşen stok erime hızı haziran-ağustos döneminde aylık ortalama yüzde 10'u aşmıştır. Ağustos ayında satışlar ile stokun yüzde 9,44 'ü erimiştir. Böylece markalı konut üreticileri haziran-ağustos döneminde stoklarının yüzde 33,2'sini eritmiştir. Satışların daha büyük bölümü mevcut bitmiş stoklardan gerçekleşmiştir. Mevcut stoklarda hızlanan erime devam eden ve yeni projeler için de ümit vermektedir.

Şekil.9 Markalı Konutlarda Stok Gelişimi

Kaynak: GYODER-REIDIN Yeni Konut Fiyat Endeksi

İnşaat Malzemesi Sanayi Üretimi Temmuz Ayında Yüzde 7,0 Arttı

İnşaat malzemeleri sanayi üretimi 2020 yılı ilk çeyreğinde yüzde 8,1 büyüme göstermişti. Covid-19 salgını ile ortaya çıkan koşullar nedeniyle inşaat malzemeleri sanayi üretimi yılın ikinci çeyreğinde ise nisan ve mayıs aylarındaki sert daralmalar ile yüzde 8,0 düşüş göstermişti.

Temmuz ayında ise inşaat malzemeleri sanayi üretimi geçen yılın temmuz ayına göre yüzde 7,0 artmıştır. Temmuz ayındaki üretim artışında içeride işlere geri dönüş ve işlerin yeniden başlamasıyla dış pazarların açılması etkili olmuştur.

2020 yılı temmuz ayında 22 alt sektörün 17'sinde üretim bir önceki yılın temmuz ayına göre artmıştır. Üretimin gerilediği beş alt sektör yalıtımlı kablolar, demir çelikten çubuk ve profiller, ısıtma ve soğutma cihazları, elektrikli aydınlatma ekipmanları ile seramik sağlık gereçleri olmuştur.

Temmuz ayında birçok alt sektörde üretim çift haneli ve yüksek oranlar ile artmıştır. En yüksek üretim artışı yüzde 36,6 ile hazır beton alt sektöründe olmuştur.

Çimento sektöründe üretim yüzde 31,7, armatür musluk vana ve valfler sektöründe yüzde 18,9, demir çelik radyatör sektöründe yüzde 15,0, seramik kaplama malzemelerinde ise yüzde 14,7 yükselmiştir.

Temmuz ayındaki üretim artışı ile 2020 yılı ocak-temmuz döneminde inşaat malzemeleri sanayi üretimi artışı yüzde 1,2 olarak gerçekleşmiştir.

22 alt sektörden 12'sinde üretim geçen yılın ocak-temmuz dönemine göre artmıştır. 10 ürün üretimi ise geçen yılın ocak-temmuz döneminin altında kalmıştır.

Tablo.3– Sanayi Üretimi Büyüme
(Bir önceki yılın aynı ayına ve dönemine göre – yüzde)

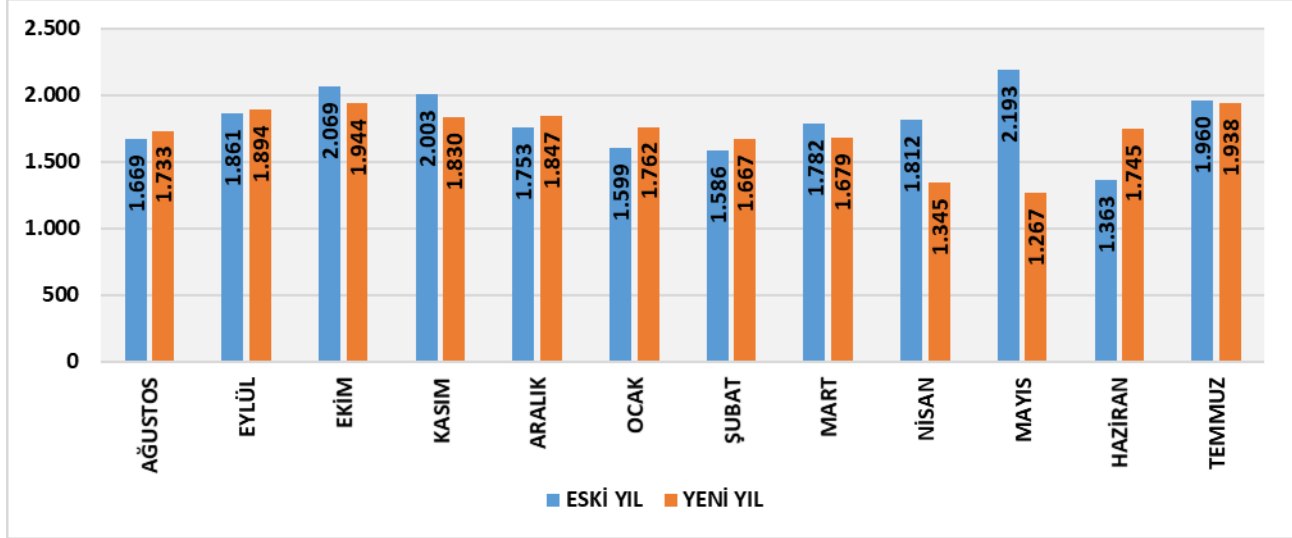
SEKTÖRLER	2020 Temmuz	2020 Ocak-
Birleştirilmiş Parke Yer Döşemeleri	11,7	29,3
Armatür musluk vana ve valfler	18,9	18,9
Çimento	31,7	17,5
Seramik Kaplama Malzemeleri	14,7	17,3
İnşaat boya ve vernikleri	10,3	11,8
Hazır Beton	36,6	10,4
Düz Cam ve Yalıtım Camı (İnşaat Camı)	5,8	7,4
Demir Çelik Radyatörler	15,0	5,7
Kilit ve Donamım Eşyaları	11,4	1,0
Metal Yapı ve Yapı Parçaları	2,5	0,6
Yalıtımlı Kablolar	-1,8	0,4
Demir Çelikten Çubuk ve Profiller	-2,2	0,3
Isıtma ve Soğutma Cihazları	-2,7	-1,6
Demir Çelik İnşaat Ürünleri	1,1	-3,7
İşlenmiş Taşlar (mermer ve granit)	3,8	-5,1
Ahşap İnşaat Malzemeleri	2,4	-6,0
Elektrikli Aydınlatma Ekipmanları	-7,9	-6,2
Tuğla ve Kiremit	12,0	-7,3
Seramik Sağlık Gereçleri	-5,5	-7,9
Metalden Kapı ve Pencereler	0,1	-8,0
Plastik İnşaat Malzemeleri	0,8	-9,0
Çimento ve Betondan Eşyalar	1,4	-13,6
İnşaat Malzemeleri	7,0	1,2

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

2020 Yılı Temmuz Ayında İhracat Yüzde 1,2 Geriledi

İnşaat malzemeleri ihracatı temmuz ayında gerilemiştir. 2020 yılının temmuz ayında inşaat malzemeleri ihracatı geçen yılın temmuz ayına göre yüzde 1,2 gerilemiş ve 1,94 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Temmuz ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre gerilemiş olmakla birlikte 2020 yılındaki en yüksek aylık ihracat olmuştur. İhracat haziran ayına göre de yüzde 11,1 yükselmiştir. Başta Avrupa pazarları olmak üzere pazarlarımızda işe geri dönüşlerin başlaması ihracatı olumlu etkilemiştir. Pazarların toparlanması ile muhtemelen önümüzdeki aylarda ihracat artışı sürecektir.

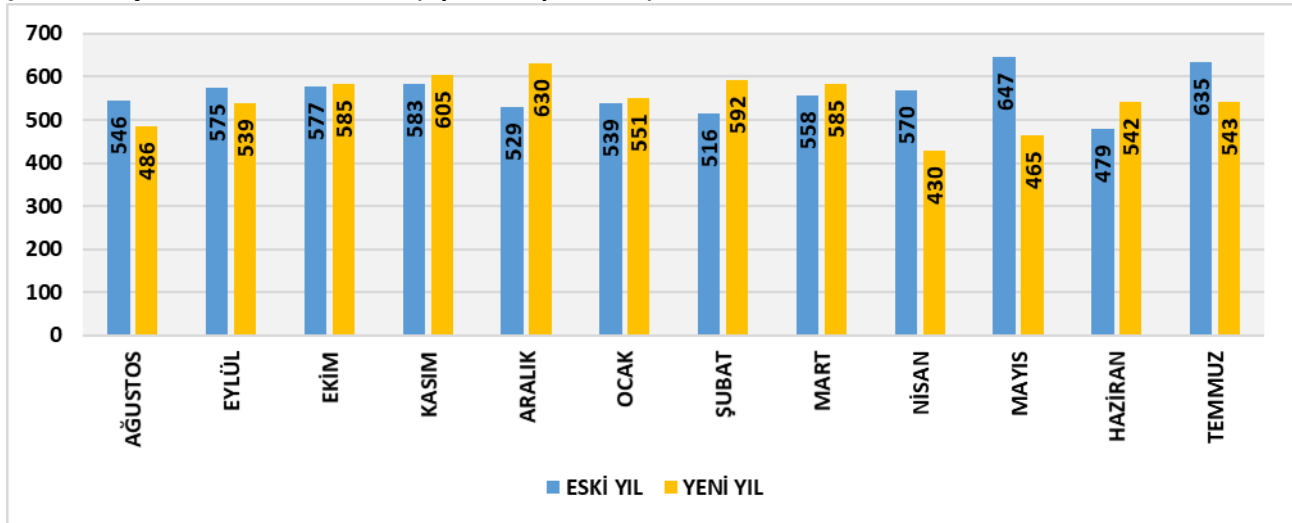
Şekil.10 – İnşaat Malzemeleri İhracatı (Aylık – Milyon Dolar)

2020 Yılı Temmuz Ayında İthalat Yüzde 14,6 Geriledi

2020 yılı temmuz ayında inşaat malzemeleri ithalatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14,6 gerileyerek 543 milyon dolara inmiştir. Nisan-mayıs döneminde Covid-19 salgını etkileri ithalatta sert daralmaya yol açmıştı. Haziran ayında ise inşaat işlerine geri dönüş ile ithalat hemen tekrar artış göstermişti. Temmuz ayında ithalat değer olarak haziran ayı ile aynı gerçekleşmiştir. İthalat önümüzdeki aylarda durağan kalmaya devam edecektir. Artan döviz kurları ithalatı frenleyecektir.

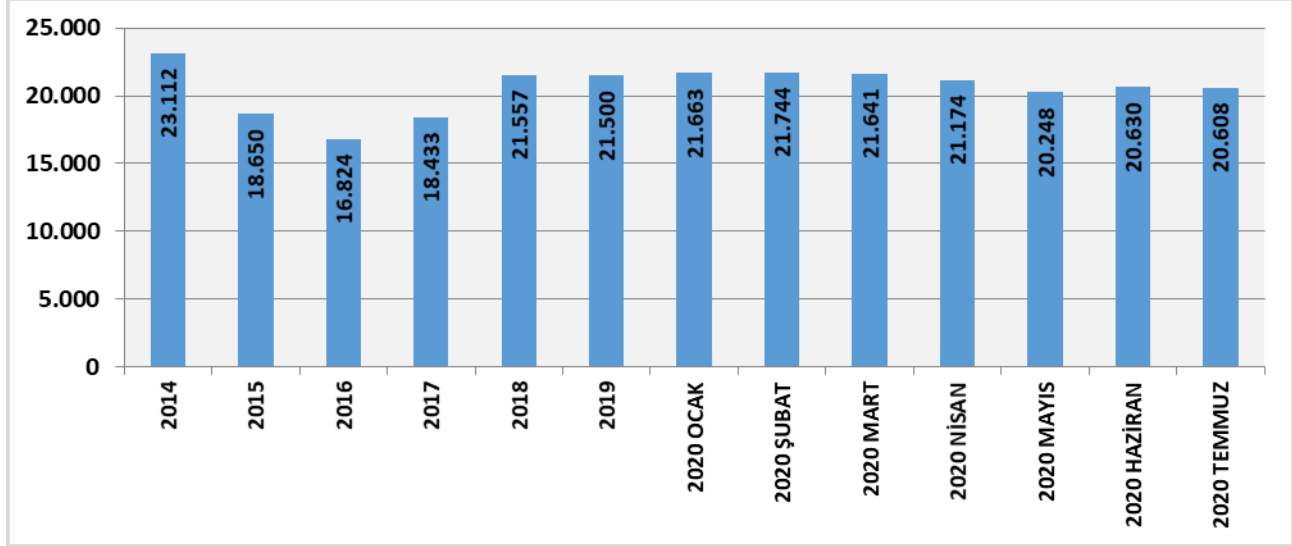
Şekil.11– İnşaat Malzemeleri İthalatı (Aylık – Milyon Dolar)

2020 Yılı Temmuz Ayı İtibariyle Yıllık İhracat Geriledi

Covid-19 salgınından yıllık inşaat malzemeleri ihracatı da olumsuz etkilenmektedir. Ocak-temmuz döneminde ihracat geçen yılın aynı dönemine yüzde 7,5 düşerek 11,36 milyar dolara inmiştir. Böylece temmuz ayı itibarıyla yıllık veya son 12 aylık ihracat 20,61 milyar dolara gerilemiştir. Yıllık ihracat 2019 yılının 850 milyon dolar altındadır.

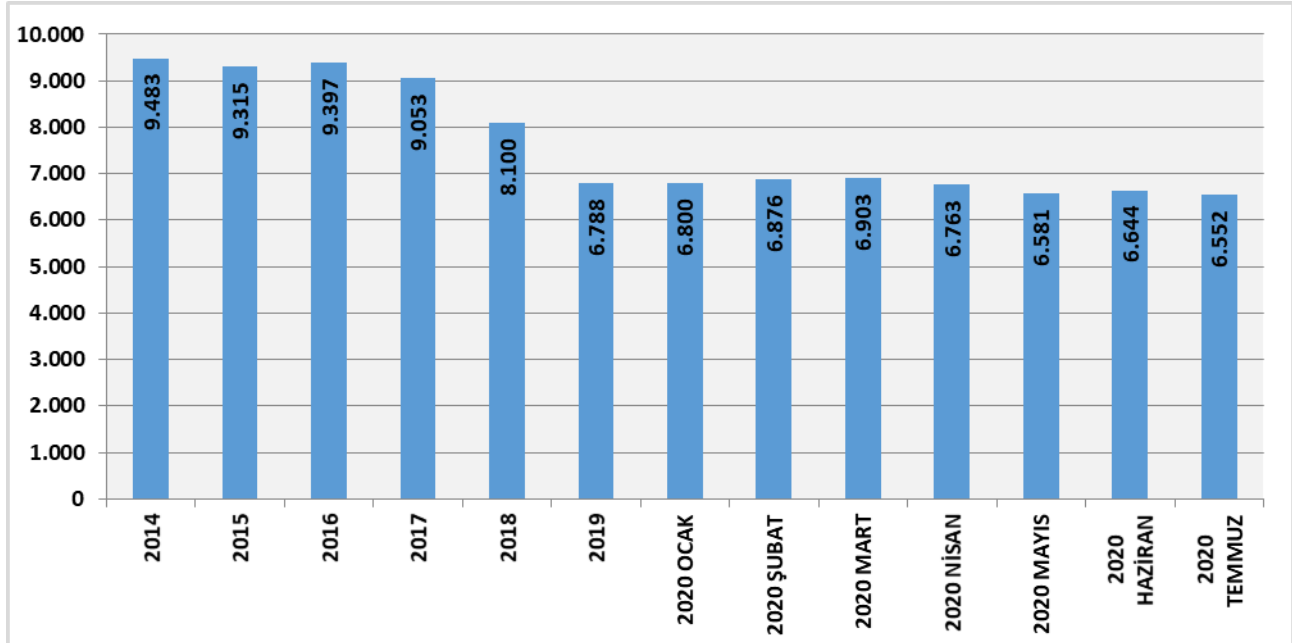
Şekil.12 – İnşaat Malzemeleri İhracatı (Yıllık – Milyon Dolar)

İnşaat Malzemeleri Yıllık İthalatı Temmuz Ayı İtibariyle Geriledi

İnşaat malzemeleri ithalatında nisan ve mayıs aylarında sert bir daralma yaşanmış, haziran ayında ise ithalat yeniden yükselmişti. Temmuz ayında ise ithalat yeniden gerilemiştir. Böylece Ocak-Temmuz 2020 döneminde ithalat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,0 gerileme göstermiştir. Temmuz ayı sonu itibarıyla yıllık ithalat da 6,55 milyar dolara inmiştir. Temmuz ayı itibarıyla yıllık ithalat 2019 yılı ithalatının 236 milyon dolar altındadır.

Şekil.13– İnşaat Malzemeleri İthalatı (Yıllık – Milyon Dolar)

Tablo.4 İnşaat Malzemeleri İhracatı
2019 -2020 milyon dolar

SEKTÖRLER	2019 Ocak- Temmuz	2020 Ocak- Temmuz	% DEĞ
BLOK MERMER	482,6	320,6	-33,6
ALÇI SIVA	36,6	42,1	15,0
ÇİMENTO	515,3	647,1	25,6
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	117,6	113,3	-3,6
YAPI KİMYASALARI	268,4	258,7	-3,6
PLASTİK İNŞAAT MALZEME.	561,3	541,5	-3,5
AHŞAP İNŞAAT MALZEME.	318,6	332,7	4,4
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	32,0	28,8	-9,9
DUVAR KAĞITLARI	9,7	8,2	-14,9
İŞLENMİŞ TAŞLAR	551,6	566,3	2,7
ALÇI ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	131,4	93,9	-28,6
TUĞLA VE KİREMİT	4,7	3,6	-22,9
SERAMİK KAPLAMA	379,3	419,9	10,7
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	160,4	141,0	-12,1
DÜZ CAM VE YALITIM CAMI	208,2	166,5	-20,0
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	2.792,4	2.264,5	-18,9
DEMİR ÇELİK BORU	843,2	771,0	-8,6
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	752,5	779,6	3,6
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL ÇİT	5,9	8,9	51,2
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES AĞ IZGARA	36,1	46,6	28,9
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	307,8	268,3	-12,8
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	240,3	198,9	-17,2
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	39,5	33,7	-14,7
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMELERİ VE AKSAMI	1.065,9	1.030,2	-3,3
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	1,3	1,6	17,9
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	265,6	234,1	-11,9
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	361,9	343,1	-5,2
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN APRON KÖRÜĞÜ	57,7	65,6	13,6
ARMATÜR MUSLUK VE VANA VE VALFLER	232,6	202,1	-13,1
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	5,6	5,1	-8,7
ELEKTRİK MALZEMELERİ	288,0	276,7	-3,9
YALITIMLI KABLOLAR	862,7	781,6	-9,4
SAYAÇLAR	29,1	26,2	-10,2
AYDINLATMA EKİPMANLARI	124,6	111,5	-10,5
PREFABRİK YAPILAR	100,5	142,0	41,3
YALITIM MALZEMELERİ	93,8	84,5	-9,9
İNŞAAT MALZEMELERİ	12.284,6	11.359,7	-7,5

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu,
İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

Tablo.5 İnşaat Malzemeleri İthalatı
2019 -2020 milyon dolar

SEKTÖRLER	2019 Ocak- Temmuz	2020 Ocak- Temmuz	% DEĞ
BLOK MERMER	2,7	2,3	-16,5
ALÇI SIVA	2,2	1,6	-25,2
ÇİMENTO	3,8	4,7	22,9
İNŞAAT BOYA VE VERNİKLERİ	224,4	218,3	-2,8
YAPI KİMYASALARI	327,7	314,3	-4,1
PLASTİK İNŞAAT MALZEME.	181,5	177,9	-2,0
AHŞAP İNŞAAT MALZEME.	41,5	56,3	35,4
AHŞAP MUTFAK BANYO DOLAPLARI	4,5	3,1	-29,7
DUVAR KAĞITLARI	3,3	2,5	-23,7
İŞLENMİŞ TAŞLAR	42,3	43,1	2,0
ALÇI ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	9,5	8,4	-11,0
TUĞLA VE KİREMİT	0,43	0,67	56,3
SERAMİK KAPLAMA	6,5	9,8	50,8
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	2,4	3,2	32,9
DÜZ CAM VE YALITIM CAMI	95,1	106,6	12,1
DEMİR ÇELİK ÇUBUK PROFİL	179,6	123,3	-31,3
DEMİR ÇELİK BORU	350,7	381,4	8,8
DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	76,5	95,7	25,0
DEMİR ÇELİK DİKENLİ TEL ÇİT	0,039	0,079	103,0
DEMİR ÇELİK TEL ÖRGÜ KAFES AĞ IZGARA	5,0	6,2	22,3
DEMİR ÇELİK BAĞLANTI ELEMANLARI	271,2	221,8	-18,2
DEMİR ÇELİK RADYATÖR	7,3	6,7	-7,4
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	4,0	4,4	11,6
ALÜMİNYUM İNŞAAT MALZEMELERİ VE AKSAMI	356,8	292,7	-18,0
ALÜMİNYUM SAĞLIK GEREÇLERİ	0,08	0,19	136,9
KİLİTLER VE DONANIM EŞYALARI	100,9	93,4	-7,5
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	255,8	220,8	-13,7
ASANSÖR YÜRÜYEN MERDİVEN APRON KÖRÜĞÜ	68,9	43,3	-37,2
ARMATÜR MUSLUK VE VANA VE VALFLER	361,5	306,5	-15,2
GÜVENLİK VE ALARM SİSTEMLERİ	23,2	21,6	-6,9
ELEKTRİK MALZEMELERİ	545,0	549,3	0,8
YALITIMLI KABLOLAR	184,2	184,8	0,3
SAYAÇLAR	11,2	8,8	-21,8
AYDINLATMA EKİPMANLARI	99,6	99,3	-0,4
PREFABRİK YAPILAR	4,2	14,2	242,6
YALITIM MALZEMELERİ	90,4	81,1	-10,3
İNŞAAT MALZEMELERİ	3.944,2	3.708,5	-6,0

TÜRKİYE EKONOMİSİ

2021 Yılında Büyüme Hedefi Yüzde 5,8

2021-2023 dönemine ilişkin Yeni Ekonomi Programı açıklanmıştır. Yeni program 2021 yılında büyümenin hızlanmasını ve yüzde 5,8 büyümeyi hedeflemektedir. Program ekonomide dengelenme ve finansal istikrarın sağlanmasını da hedeflemekle birlikte yüksek büyüme hedefi ile bunların sağlanması sınırlı olacaktır. Finansal kırılganlığın kaynaklarından olan tüketici enflasyonu için 2020 yılsonunda yüzde 10,5 ile genel eğilimden ve beklentilerden çok düşük bir hedef konulmuştur. Tüketici enflasyonu çok daha yüksek olacaktır. Programda yer alan ortalama yıllık Türk Lirası dolar kuru hedefleri şimdiden gerçekleşmelerin çok altında alınmıştır.

Tablo.6 Yeni Ekonomi Programı Hedefleri

	2019	2020 Gerçekleşme Tahmini	2021 Program Hedefi	2022 Program Hedefi	2023 Program Hedefi
EKONOMİK BÜYÜME %	0,9	0,3	5,8	5,0	5,0
GSYİH MİLYAR TL	4.320	4.851	5.644	6.310	7.021
GSYİH MİLYAR DOLAR	761	702	735	801	875
TL/DOLAR ORTALAMA KURU	5,68	6,91	7,68	7,88	8,02
ÖZEL TÜKETİM BÜYÜME %	1,7	0,4	5,7	4,8	4,6
KAMU TÜKETİM BÜYÜME %	4,8	5,2	-2,2	2,3	1,2
ÖZEL YATIRIM BÜYÜME %	-10,0	-2,4	5,1	9,0	6,9
KAMU YATIRIM BÜYÜME %	-27,9	-0,2	14,2	-7,2	8,4
İHRACAT (GTS TANIMLI) MİLYAR DOLAR	180,8	165,9	184,0	198,0	214,0
İTHALAT (GTS TANIMLI) MİLYAR DOLAR	210,3	204,0	223,3	240,0	256,0
DIŞ TİCARET DENGESİ MİLYAR DOLAR	-29,5	-38,1	-39,3	-42,0	-42,0
CARİ İŞLEMLER DENGESİ MİLYAR DOLAR	8,8	-24,4	-13,9	-5,4	1,3
CARİ İŞLEMLER DENGESİ/GSYH %	1,2	-3,5	-1,9	-0,7	0,1
İŞSİZLİK ORANI %	13,7	13,8	12,9	11,8	10,9
TÜFE YILSONU %	1,8	10,5	8,0	6,0	4,9
KAMU KESİMİ DENGESİ/GSYİH %	-3,2	-6,1	-4,7	-4,0	-3,6
MERKEZİ BÜTÇE DENGESİ/GSYİH %	-2,9	-4,9	-4,3	-3,9	-3,5

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

Ekonomi Üçüncü Çeyrekte Hızlı Geri Dönüş Yapıyor; Kredi Genişlemesi Büyüme Destekliyor

Türkiye ekonomisi Covid-19 salgını etkilerini yaşarken üçüncü çeyrekte önemli bir geri dönüş ve toparlanma yaşanmaktadır. Bu toparlanmanın en önemli nedeni kullanılan destek kredileridir. Büyük bölümü mart ayından itibaren kullanılmaya başlanan destek kredileri sektörlerde ve firmalarda geçici rahatlamaya yol açmıştır. Birçok sektörde önemli kredi genişlemesi olmuştur. Bu yüksek kredi genişlemesinin olumlu katkıları yılsonuna kadar sürecektir.

Tablo.7 Sektörlerde Kullanılan Krediler ve Kredilerde Büyüme

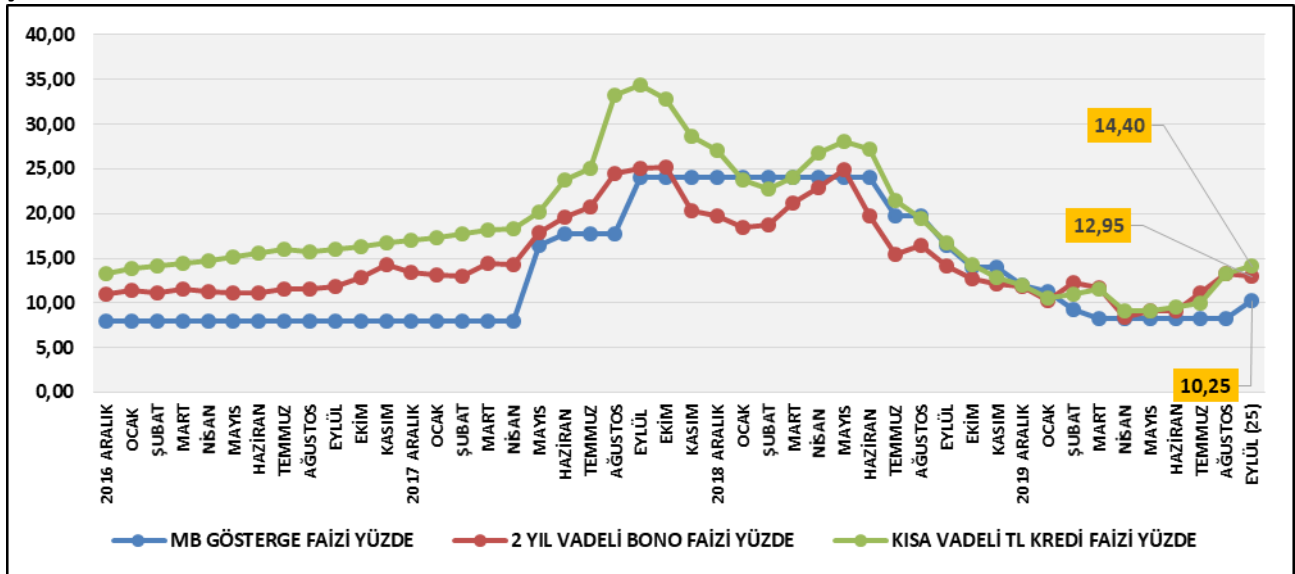
SEKTÖRLER	2019 MİLYAR TL	2020 TEMMUZ MİLYAR TL	NET KULLANIM MİLYAR TL
İMALAT SANAYİ	556,47	747,96	191,49
TOPTAN TİCARET	205,15	310,27	105,12
İNŞAAT	245,56	290,23	44,67
PERAKENDE TİCARET	102,44	140,74	38,30
ULAŞTIRMA / TAŞIMACILIK	82,25	113,71	31,46
ENERJİ	207,34	238,66	31,32
TURİZM	96,55	127,89	31,34
DEPOLAMA / LOJİSTİK	52,62	68,79	16,17
İLETİŞİM / HABERLEŞME	22,40	29,93	7,53
SAĞLIK	22,50	25,82	3,32
EĞİTİM	11,25	14,39	3,14
BİREYSEL İHTİYAÇ	272,92	372,90	99,98
BİREYSEL KONUT	201,20	263,56	62,36
BİREYSEL OTO	7,33	9,87	2,54

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'ndan Sıkılaştırma Adımları

T.C. Merkez Bankası'nın hızlı parasal genişlemesi ve yüksek kredi büyümesi ekonomide ve işlerde beklentilerin üzerinde bir toparlanma sağlamıştır. Ancak aynı genişlemeler enflasyon ve cari açığın da hızla yükselmesine yol açmaktadır. Bu nedenle T.C. Merkez Bankası bu kez sıkılaştırma adımları atmaya başlamıştır. Parasal genişlemeyi azaltırken politika faizini yüzde 10,25'e yükseltmiştir. Piyasada kredi ve bono faizleri de artış eğilimindedir. T.C. Merkez Bankası'nın sıkılaştırma adımları toparlanmayı yavaşlatacak olmakla birlikte finansal kırılganlıkları azaltmak için yeterli olmayacaktır.

Şekil.14 Faiz Oranları Yüzde

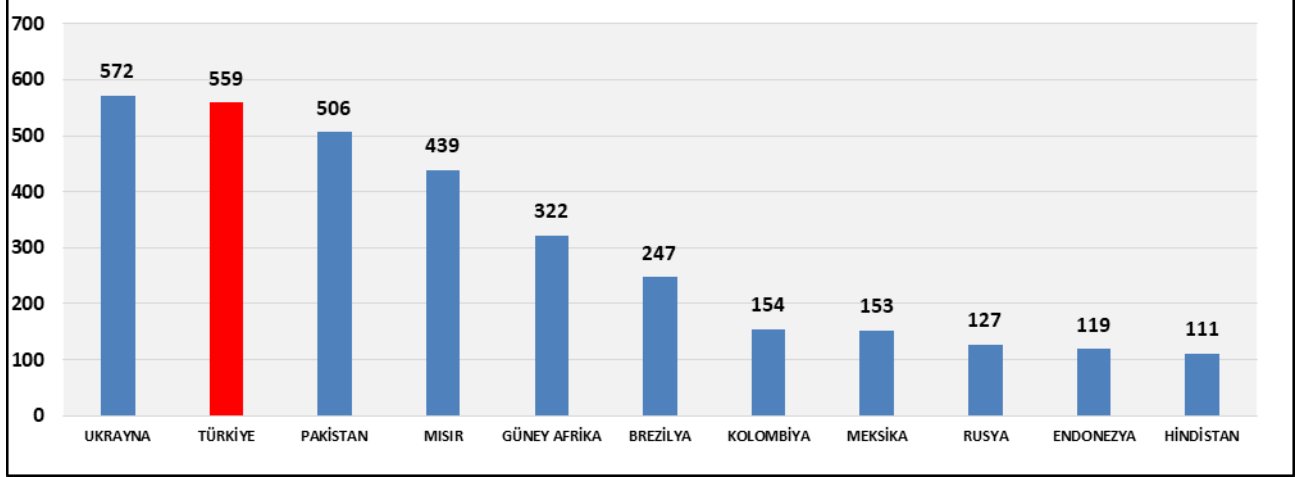

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Türkiye'nin Risk Primi Halen Çok Yüksek, Yeni Kredi Notu Düşüşleri Gelebilir

Hızlı parasal ve kredi genişlemesi ile ekonomide ve işlerde beklentilerin üzerinde bir toparlanma yaşanırken, aynı anda Türkiye'nin finansal kırılganlıkları da hızla yükselmiştir. T.C. Merkez Bankası'nın net döviz rezervinin negatife dönmüş olması ve makro dengelerdeki bozulmalar ile Türk Lirası'ndaki değer kaybı da hızlanmıştır. T.C. Merkez Bankası'nın sıkılaştırma adımları ve yeni ekonomi programı kırılganlıkları azaltamamıştır. Nitekim ay sonu itibarıyla Türkiye'nin kredi takas risk (CDS) primi halen çok yüksek kalmaya devam etmektedir. Yeni kredi notu düşüşleri de beklenmelidir.

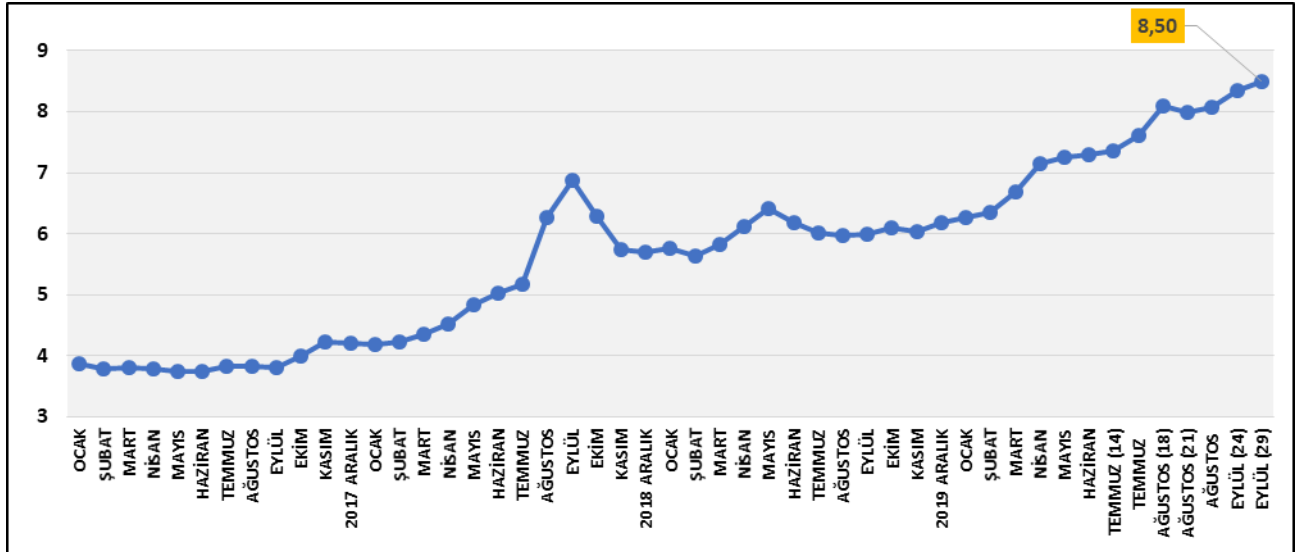
Şekil.15 Türkiye ve Seçilmiş Ülkelerde CDS Puanları

Türk Lirası'nda Değer Kaybı Sürüyor

Türkiye'nin finansal olarak kırılganlıkları nedeniyle Türk Lirası'nda değer kaybı eylül ayı boyunca hızlanarak devam etmiştir. Kredi notunun düşüşü de değer kaybını artırmıştır. T.C. Merkez Bankasının sıkılaştırma adımları ve yeni açıklanan ekonomi programı Türk Lirası'nda henüz bir istikrar sağlayamamıştır. Tam tersine Türk Lirası'nda değer kaybı sürecektir. Sepet kur eylül ayını 8,50 seviyesinin üzerinde kapatmaktadır. Türk Lirası'nda değer kaybı sürecektir.

Şekil.16 Türk Lirası Sepet Kur

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

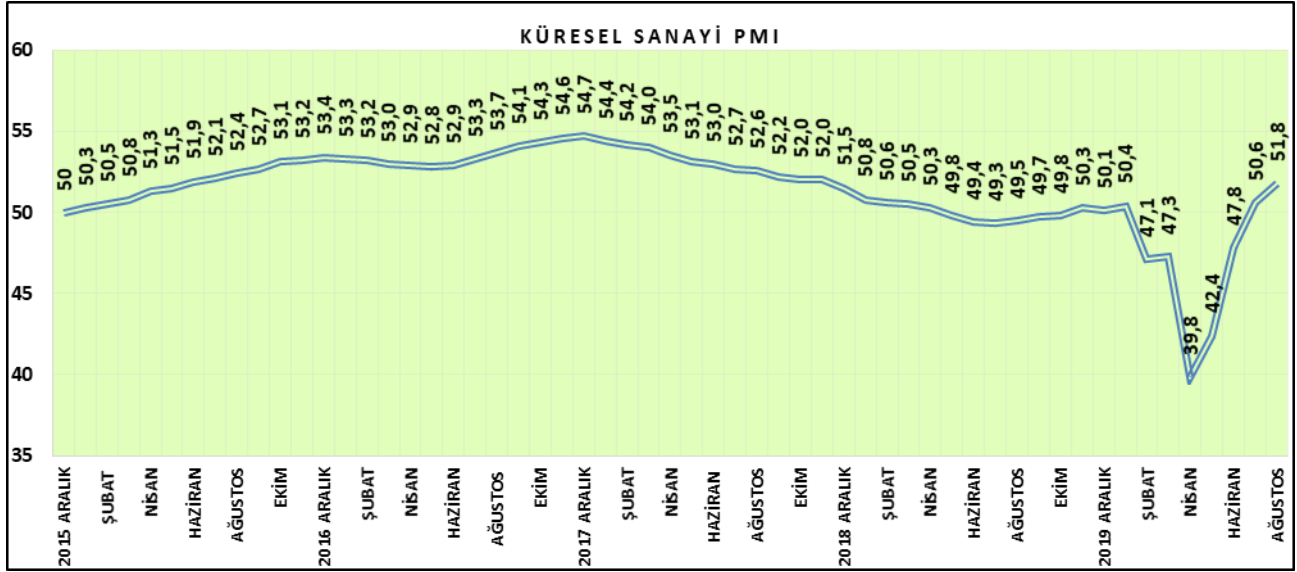

DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya Ekonomisinde Beklentilerin Üzerinde Toparlanma Yaşanıyor

Dünya ekonomisi Covid-19 salgını nedeniyle yılın ikinci çeyreğinde tarihin en yüksek daralmalarından birini yaşamıştır. Haziran ayından itibaren işlere geri dönüş ile verilen desteklerin de katkısıyla işlerde toparlanma başlamıştır. Dünya genelinde sektörler arasında farklılıklar göstermekle birlikte yaz aylarında gerçekleşen toparlanma beklentilerin oldukça üzerindedir. Küresel sanayi üretimi temmuz ve ağustos aylarında büyüme bölgesine geçmiş bulunmaktadır. Hızlı toparlanmanın yavaşlayarak sürmesi beklenmektedir.

Şekil.17 Küresel Sanayi PMI

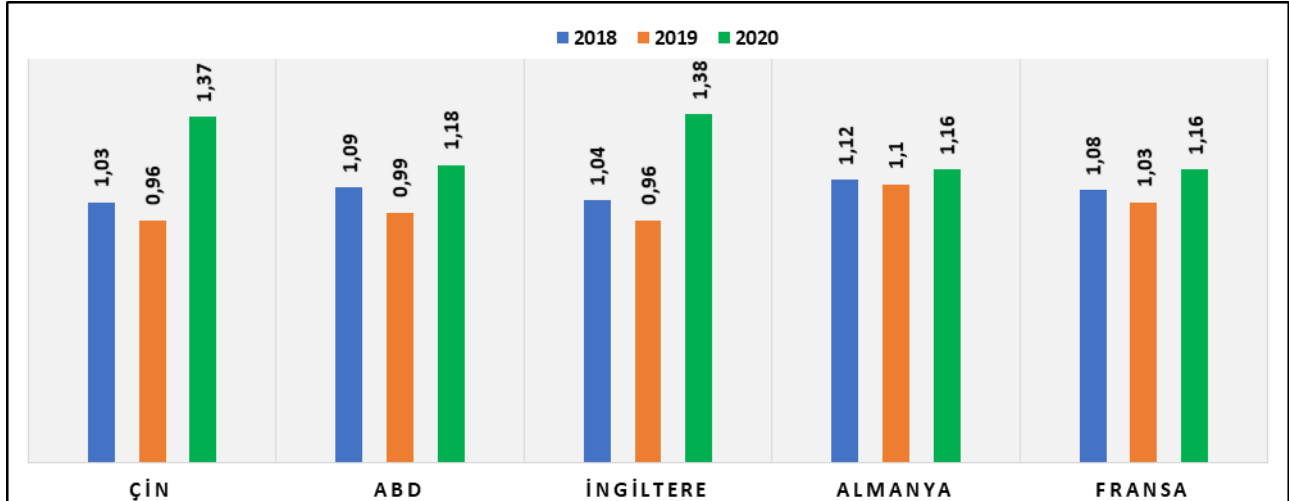

Kaynak: JP Morgan Global Manufacturing PMI

Küresel Ekonomideki Hızlı Toparlanmanın Ana Nedeni Yine Covid-19 Salgın Endişeleri

Küresel ekonomide beklentilerin üzerinde yaşanan toparlanmanın ana nedeni de yine Covid-19 endişeleridir. Dünya genelinde sektörlerde firmalar olası yeni bir Covid-19 riskine karşı daha yüksek girdi ve nihai ürün stokları ile çalışmaya başlamıştır. Stokları artırmaya yönelik eğilim toparlanmayı hızlandırmıştır. Yılı sonuna kadar bu eğilimin sürmesi beklenmektedir.

Şekil.18 Firmalarda Girdi ve Nihai Ürün Stoklarının Alınan Siparişlere Oranı Yüzde

Kaynak: IHS-Markit

Dünya Ekonomisinde Daralma Öngörülleri Düşüyor

Dünya ekonomisinde toparlanma yaz aylarında beklentilerin üzerinde gerçekleşmiştir ve sektörler arası farklılıklar göstermekle birlikte toparlanma sürmektedir. Buna bağlı olarak 2020 yılına ilişkin daralma öngörülleri de düşmektedir. Uluslararası kurumlar 2020 yılına ait daralma beklentilerini güncellemektedir. En son OECD 2020 daralma beklentisini yüzde 6,0'dan yüzde 4,5'e indirmiştir. 2021 yılına ilişkin yüksek büyüme beklentileri ise halen korunmaktadır. Ekim ayı içinde yapılacak yıllık toplantılarında IMF ve Dünya Bankası da daralma beklentilerini güncelleyecektir.

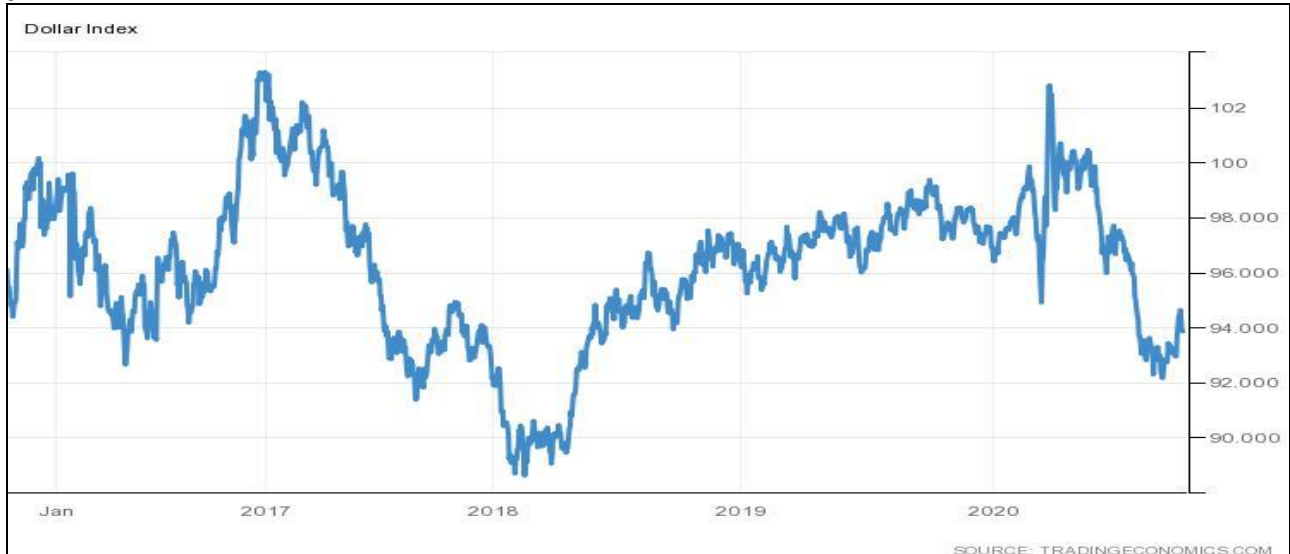
Tablo.8 Dünya Ekonomisi Büyüme Beklentileri

KURUM	TAHMİN TARİHİ	2020 DÜNYA BÜYÜME %	2021 DÜNYA BÜYÜME %
OECD	16 EYLÜL 2020 11 HAZİRAN 2020	-4,5 -6,0	5,0 5,2
FITCH	7 EYLÜL 2020 26 MAYIS 2020	-4,6 -5,6	4,0 5,1
IMF	24 HAZİRAN 2020	-6,1	5,3
DÜNYA BANKASI	10 HAZİRAN 2020	-5,2	4,2

ABD Seçimleri Yaklaşırken Dolarda Kararsızlık Sürüyor, Euro-Dolar Paritesi 1,20'den Döndü

Uluslararası finansal piyasalarda olağanüstü parasal destekler nedeniyle bol likidite bulunmaktadır ve bu nedenle göreceli bir istikrar korunmaktadır. Yakın dönemde dünya ekonomisi, uluslararası finansal piyasalar ve dolar için en önemli belirleyici ABD seçimleri olacaktır. ABD seçimlerinde yarışan iki adayın seçilmesi halinde doların ne olacağına ilişkin bir fiyatlamaya halen yapılamamaktadır. Bu belirsizlik nedeniyle doların güvenli liman özelliği de bir miktar zayıflamaktadır. Seçime yaklaştıkça dolar fiyatlamaları başlayacaktır. Avrupalı yöneticilerin endişeli açıklamaları nedeniyle euro-dolar paritesi de 1,20'den dönmüştür ve bu seviyenin altında kalmaya devam edecektir.

Şekil.19 Dolar Endeksi

Kaynak: Bloomberg International

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD’de İnşaat Harcamaları Temmuz Ayında Durağan Kaldı

ABD’de inşaat harcamalarında Covid-19 salgını etkileri yılın ikinci çeyreğinde kendini göstermiştir. İkinci çeyrek boyunca konut ve konut dışı bina harcamaları gerilemiştir. Haziran ayı sonunda yıllık inşaat harcamaları 1,363 trilyon dolara inmiştir. Temmuz ayında da toplam inşaat harcamaları durağan kalmış ve yine 1,365 trilyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ekonomide işlere geri dönüşün hızlandığı yaz aylarında ABD’de inşaat faaliyetleri henüz ivme kazanamamıştır.

Tablo.9 ABD İnşaat Harcamaları (Yıllık Milyar Dolar)

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA VE ALT YAPI İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2016 Q4	481	712	1.192
2017 Q4	523	740	1.263
2018 Q2	568	749	1.317
2018 Q4	533	743	1.276
2019 Q1	521	778	1.299
2019 Q2	507	781	1.288
2019 Q3	511	783	1.294
2019 Q4	551	795	1.346
2020 Q1	596	840	1.436
2020 Q2	544	819	1.363
2020 TEMMUZ	555	810	1.365

Kaynak: US Bureau Of Census

ABD’de Yeni Konut Satışları 1,0 Milyon Adet İle Rekor Kırdı

ABD’de yeni konut satışları faiz oranlarındaki düşüşün etkisi ile yüzde 33,0 artmış ve ağustos ayında 1 milyon adedi geçmiştir. 2006 yılı mayıs ayından bu yana en yüksek satış gerçekleşmiştir. ABD’de mevcut konut satışları da ağustos ayında yüzde 29,0 artmış ve yıllık 6,00 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Ağustos ayı satışları yeni konutlar ve mevcut konutlar için yeni satış rekorları olmuştur. Konut talebinde ve satışlarında sıçrama yaşanmıştır. Konut fiyatları da hareketlenmiştir.

Tablo.10 ABD Konut Sektörü

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK (BİN)	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK (BİN)	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2016 Q4	551	5.510	192,3
2017 Q4	636	5.560	204,5
2018 Q4	625	4.990	212,9
2019 Q1	723	5.210	214,1
2019 Q2	728	5.290	216,1
2019 Q3	738	5.410	217,1
2019 Q4	708	5.530	218,7
2020 Q1	612	5.270	223,2
2020 Q2	791	4.699	223,5
2020 TEMMUZ	965	5.860	224,7
2020 AĞUSTOS	1.011	6.000	

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index,

Euro Alanında İnşaat Harcamaları 2020 Temmuz Ayında Yüzde 3,8 Daraldı

Euro bölgesi inşaat harcamaları Covid-19 salgınının etkileri ile ilk çeyrekte yüzde 3,6, ikinci çeyrekte ise yüzde 15,7 daralmıştı. İşlere geri dönüş ile birlikte haziran ayında daralma yavaşlamış ve yüzde 5,9'a inmişti. Temmuz ayında ise daralma yüzde 3,8'e gerilemiştir. Konut inşaat harcamaları yüzde 4,3 küçülürken, konut dışı inşaat harcamaları yüzde 0,4 büyümüştür. İnşaat harcamalarında daralma yavaşlamaktadır.

Tablo.11 Euro Bölgesi İnşaat Harcamaları Büyüme Değişim; Yüzde

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI
2016 Q4	2,3	1,8	4,2
2017 Q4	2,9	3,4	1,6
2018 Q1	2,6	3,3	-0,6
2018 Q4	1,9	0,9	3,9
2019 Q1	4,7	4,2	8,6
2019 Q2	2,4	2,3	3,0
2019 Q3	1,2	1,2	1,1
2019 Q4	0,0	-0,3	0,8
2020 Q1	-3,6	-4,2	-2,0
2020 Q2	-15,7	-16,3	-11,6
2020 TEMMUZ	-3,8	-4,3	0,4

Kaynak: Eurostat

Eylül Ayında İnşaat Malzemeleri Fiyatlarında Dalgalanma Yaşandı

Eylül ayında birçok ülkede inşaat faaliyetlerine tam olarak geri dönmüştür. Bu çerçevede inşaat malzemelerine yönelik talep de yeniden normalleşmeye başlamıştır. Normalleşme ile inşaat malzemeleri fiyatları eylül ayında dalgalanma göstermiştir. Eylül ayında inşaat demiri fiyatları yüzde 4,3 artmıştır. Bakır fiyatları yüzde 0,9 gerilemiştir. Ağustos ayında yüzde 69,3 artan kereste fiyatları eylül ayında bu kez yüzde 34,3 düşüş göstermiştir.

Tablo.12 İnşaat Malzemesi Fiyatları

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/ DOLAR	BAKIR 100 LIBRE/ DOLAR	DÜZ KERESTE 2,36 M3/DOLAR
2016 ARALIK	449	247,60	360
2017 ARALIK	551	328,00	451
2018 ARALIK	467	267,80	323
2019 MART	482	290,65	340
2019 HAZİRAN	465	267,61	335
2019 EYLÜL	412	255,80	372
2019 ARALIK	442	281,28	412
2020 MART	416	216,60	298
2020 HAZİRAN	416	272,25	436
2020 TEMMUZ	426	289,40	541
2020 AĞUSTOS	440	300,65	916
2020 EYLÜL	459	297,90	602

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX,

“ÖZEL BÖLÜM”

ALINAN KONUT YAPI RUHSATLARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

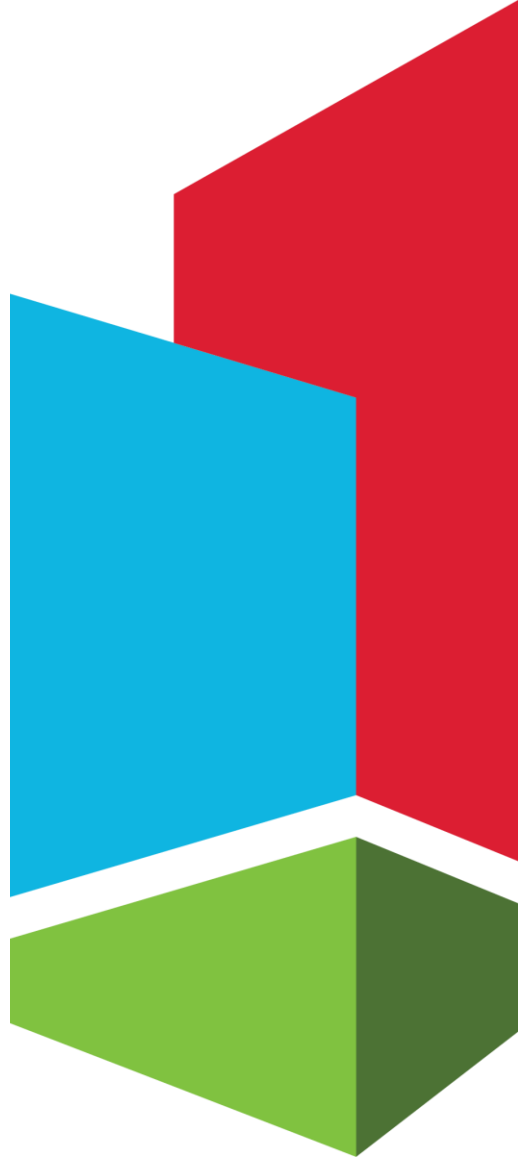
Türkiye genelinde inşaat sektörü ve inşaat malzemeleri sanayisi açısından en önemli talep konut inşaatlarından gelmektedir. Konut inşaatlarında yeni talep için en önemli öncü gösterge ise alınan konut yapı ruhsatlarıdır. Konut yapı ruhsatlarının illere göre dağılımı inşaat malzemelerine yönelik talebin coğrafyasını da şekillendirmektedir.

Türkiye genelinde 2018 yılının ilk 6 ayında alınan konut yapı ruhsatı daire sayısı 349.985 adet olmuştur. 2019 yılının ilk 6 ayında ise hem ekonomik daralma hem de yerel seçimlerin etkisi ile alınan konut yapı ruhsat sayısı 119.982 daireye inmiştir. 2020 yılının ilk 6 ayında ise Covid-19 salgınına rağmen 2019 yılının üzerinde 212.231 adet daire için yapı ruhsatı alınmıştır.

Tablo.13 Alınan Yapı Ruhsatları Daire Sayısı

İLLER	2018 OCAK-HAZİRAN	2019 OCAK-HAZİRAN	2020 OCAK-HAZİRAN
İstanbul	43.521	20.712	31.131
Ankara	15.859	5.889	11.393
İzmir	<17.995	5.039	10.786
Antalya	13.141	4.346	8.406
Gaziantep	7.884	3.830	6.225
Balıkesir	5.338	2.451	6.082
Kocaeli	13.549	3.802	5.811
Bursa	12.050	1.958	5.797
Konya	12.960	7.380	5.735
Kayseri	2.906	3.644	5.290
Diyarbakır	4.224	674	4.505
Muğla	5.731	2.386	4.360
Adana	5.788	2.516	4.287
Samsun	5.122	1.759	3.821
Aksaray	1.823	743	3.718
Aydın	8.146	1.321	3.637
Hatay	6.554	2.531	3.497
Sakarya	6.082	2.525	3.230
Eskişehir	4.426	1.926	3.207
Mersin	8.349	1.430	3.185
Şanlıurfa	7.426	1.094	3.017
Manisa	8.844	3.384	2.901
Tekirdağ	10.567	1.776	2.804
Denizli	5.493	3.334	2.734
Giresun	1.978	1.537	2.406
Mardin	2.637	1.208	2.314
Düzce	4.616	1.737	2.273
Adıyaman	2.690	1.093	2.242
Çorum	4.309	398	2.086
TÜRKİYE	349.985	119.982	212.231

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

www.imsad.org / info@imsad.org

TEL: +90 216 322 23 00